

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____ /2026

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la modificarea articolului 21¹⁵ din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior (inițiativa legislativă nr. 410 din 12 decembrie 2025)

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea articolului 21¹⁵ din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 410 din 12 decembrie 2025) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege are drept scop susținerea producătorilor autohtoni prin instituirea obligației comercianților de a asigura expunerea pe raft a produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50% din lungimea liniară a raftului.

Introducerea unei cote obligatorii privind expunerea produselor autohtone pe raft contravine angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, în special celor prevăzute la art. 152 „Tratament național”, potrivit căruia „Fiecare parte acordă tratament național mărfurilor celeilalte părți, în conformitate cu articolul III din GATT 1994, inclusiv cu notele interpretative ale acestuia. În acest scop, articolul III din GATT 1994 și notele interpretative ale acestuia sunt integrate în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta”. Astfel, prevederile propuse sunt incompatibile cu articolul III din GATT 1994 (Acordul general pentru tarife și comerț), cu art. 2 alin. (2) și (3) din Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare și cu Acordul cu privire la barierele tehnice în calea comerțului, care fac parte integrantă din Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și prevăd obligația de a nu adopta măsuri discriminatorii față de produsele de import, fiind asigurat un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat produselor similare de origine națională în ceea ce privește toate legile, reglementările și cerințele care afectează vânzarea internă, ofertele pentru vânzare, cumpărare, transport, distribuție sau utilizare a acestora.

Mai mult, prevederile propuse contravin și normelor Regulamentului (CE) nr. 2679/98 al Consiliului din 7 decembrie 1998 privind funcționarea pieței interne în legătură cu libera circulație a mărfurilor între statele membre, care garantează libera circulație a mărfurilor în cadrul Uniunii Europene, interzicând instituirea obstacolelor (cauzate de acțiune sau de inacțiune) în calea liberei circulații a mărfurilor și punând în sarcina statelor membre obligația de a adopta măsuri necesare și proporționale pentru a restabili, cât mai curând posibil, libera circulație

a mărfurilor pe teritoriul lor, pentru a evita riscul ca întreruperea sau pierderea în cauză să continue, să crească sau să se intensifice, ceea ce poate duce la o întrerupere a comerțului și a raporturilor contractuale care stau la baza acestuia.

Impunerea unei cote fixe de raft poate afecta negativ echilibrul de piață, limitând libertatea comerciantului de a-și gestiona sortimentul de produse și reducând diversitatea ofertei disponibile pentru consumatori. De asemenea, favorizarea unui segment de produse prin măsuri legislative poate conduce la denaturarea concurenței și la descurajarea investițiilor, în special din partea rețelelor de distribuție cu capital străin.

Este de menționat că măsura în cauză a fost anterior abrogată prin Legea nr. 250/2022 pentru modificarea unor acte normative, în contextul transpunerii Directivei (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar.

În prezent, noțiunea de „lanț alimentar scurt” nu mai este definită în mod clar în legislația națională, iar lipsa unei liste actualizate a produselor vizate (ca urmare a abrogării Hotărârii de Guvern nr. 113/2021 cu privire la aprobarea Listei produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt) creează incertitudine juridică privind aplicabilitatea dispoziției. În acest context, norma propusă devine dificil de implementat și de monitorizat în practică.

Totodată, nota de fundamentare nu oferă o analiză convingătoare privind necesitatea și proporționalitatea măsurii propuse. Sunt omise:

1. prezentarea clară a relației de cauzalitate dintre problemele economice identificate și soluția legislativă aleasă;
2. evaluarea impactului economic asupra tuturor actorilor implicați (producători, comercianți, consumatori);
3. considerarea unor opțiuni mai puțin restrictive.

De asemenea, nu sunt identificate riscurile asociate neintervenției legislative și nu sunt analizate în mod echilibrat costurile și beneficiile măsurii propuse.

Concomitent, informăm că, în vederea susținerii producătorilor autohtoni, Guvernul, a instituit deja mecanisme de sprijin dedicate, inclusiv prin Hotărârea Guvernului nr. 277/2022, prin care a aprobat Regulamentul privind acordarea subvențiilor în avans pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER, precum și prin Hotărârea nr. 30/2025, prin care a fost aprobat Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice.

Îmbunătățirea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric constituie unul dintre obiectivele specifice ale intervențiilor statului, în conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole, prin care se transpun prevederile Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile

strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), precum și ale Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune.

Suplimentar, în vederea susținerii producătorilor autohtoni prin instrumente compatibile cu principiile economiei de piață, legislația concurențială și angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova, este în curs de examinare și consultare proiectul de lege privind lanțurile scurte de aprovizionare cu produse agroalimentare, care instituie cadrul juridic pentru organizarea și funcționarea acestui model de distribuție, inclusiv prin definirea conceptului de lanț scurt de aprovizionare, instituirea Registrului național al operatorilor participanți, introducerea mecanismelor de identificare și informare a consumatorilor, precum și stabilirea măsurilor de facilitare a accesului producătorilor la canalele de comercializare și la achizițiile publice.

Proiectul respectiv are ca obiectiv consolidarea accesului producătorilor autohtoni la piață prin măsuri de asigurare a transparenței procedurale, dezvoltarea infrastructurii de distribuție și instituirea unor mecanisme de sprijin și coordonare instituțională, fără a institui obligații restrictive sau cote obligatorii de comercializare, fiind astfel conform cu principiile concurenței loiale, neutralității concurențiale și libertății comerțului.

Prin urmare, instrumentele de susținere oferite de autorități, precum și intervențiile promovate prin proiectul de lege privind lanțurile scurte de aprovizionare cu produse agroalimentare vizează susținerea producătorilor locali prin crearea unor mecanisme instituționale și procedurale de facilitare a accesului la piață și de consolidare a competitivității acestora, în detrimentul măsurilor cu caracter restrictiv asupra activității comerciale.

În contextul celor expuse, proiectul de lege prezentat nu se susține.